

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 357/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť P. B., V., t. č. vo výkone trestu B., vo veci namietaného porušenia čl. 17, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 137/09 pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu v spojení s rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 348/09 z 10. decembra 2009 a sp. zn. 2 To 27/2010 z 28. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. marca 2010 doručená sťažnosť P. B., V., t. č. vo výkone trestu B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 17, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 137/09 pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu v spojení s rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 348/09 z 10. decembra 2009 a sp. zn. 2 To 27/2010 z 28. januára 2010.

Zo sťažnosti sťažovateľa síce vyplýva, že v čase jej podania (1. marec 2010) sa nachádzal v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, avšak z listu okresného súdu sp. zn. Spr. 639/2010 zo 7. júla 2010 vyplýva, že sťažovateľ bol 13. mája 2010 už právoplatne odsúdený, pričom krajský súd v ten istý deň nariadil výkon trestu, na ktorý sťažovateľ nastúpil v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica a 25. mája 2010 bol premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica.

Súčasne so sťažnosťou sťažovateľ žiadal, aby mu pre účely konania pred ústavným súdom z dôvodov jeho nepriaznivých osobných, majetkových a zárobkových pomerov bol ustanovený právny zástupca z radov advokátov.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 137/09 konal okresný súd o obžalobe proti sťažovateľovi pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona, zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona a zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, pričom sťažovateľ bol uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 24/09 z 18. júna 2009 vzatý do väzby, ktorá začala plynúť 17. júna 2009. Uznesením sp. zn. 8 T 137/09 z 9. novembra 2009 okresný súd zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby doručenú okresnému súdu 27. októbra 2009 a naďalej ho ponechal vo väzbe, pričom súčasne rozhodol, že neprijíma jeho písomný sľub ako náhradu väzby. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť priamo do zápisnice na verejnom zasadnutí okresného súdu konanom 9. novembra 2009, ktorú písomne odôvodnil podaniami doručenými okresnému súdu 25. novembra 2009 a 30. novembra 2009. Spis bol následne 3. decembra 2009 predložený krajskému súdu, ktorý predmetnú sťažnosť sťažovateľa uznesením sp. zn. 2 To 348/09 z 10. decembra 2009 ako nedôvodnú zamietol. Sťažovateľ

v sťažnosti uviedol, že rozhodnutie krajského súdu z 10. decembra 2009 mu bolo doručené 28. decembra 2009.

V súvislosti s uvedeným sťažovateľ v sťažnosti namieta, že tak okresný súd, ako aj krajský súd rozhodovali o jeho sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby, neprimerane dlho, pričom uvádza, že o tom, ako bolo definitívne rozhodnuté o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj o jeho písomnom sľube, sa dozvedel až po viac ako 48 dňoch, pričom túto lehotu počíta od 9. novembra 2009, keď okresný súd uznesením rozhodol o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby a o neprijatí písomného sľubu ako náhrady väzby, keď súčasne sťažovateľ proti tomuto uzneseniu podal do zápisnice sťažnosť.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„... o výsledku konania o mojej žiadosti a aj o výsledku konania o mojej sťažnosti som sa dozvedel na takmer až 48 (štyridsiatyôsmi) deň od dňa: 09. 11. 2009. ...

Ústavný súd judikoval v súvislosti s požiadavkami urýchlenosti rozhodovania o väzbe, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé...

Pri rozhodovaní o väzbe ústavný súd skonštatoval, že konanie trvajúce 5 (päť) týždňov je neústavné s následkom porušenia základného práva sťažovateľa podľa článku: 48 ods. 2 ústavy a práva podľa článku: 5 ods. 4 dohovoru...

... konanie spolu s opravným konaním o mojej sťažnosti na obidvoch súdoch od dňa: 9. 11. 2009 do dňa: 28. 12. 2009 trvalo až 48 dní ktorá doba predstavuje až takmer 7 (sedem) týždňov činnosti, ale aj nečinnosti súdov.“

Sťažovateľ v sťažnosti namieta aj to, že okresný súd rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj o jeho písomnom sľube spolu iba jedným uznesením, pričom podľa jeho názoru okresný súd mal o týchto otázkach rozhodnúť samostatnými uzneseniami. V sťažnosti okrem iného v tejto súvislosti uviedol:

„Okresný súd o ponechaní ma vo väzbe podľa § 238 ods. 3 Tr. poriadku a podľa § 79 ods. 3 § 80 ods. 1 písm. b) Tr. poriadku o mojej žiadosti a neprijatí môjho sľubu, rozhodol iba jedným spoločným uznesením. Obdobne aj krajský súd rozhodol o mojom opravnom prostriedku jedným spoločným uznesením. ...

... okresný súd... rozhodol jedným spoločným uznesením a to aj o ponechaní ma vo väzbe podľa § 238 ods. 3 Tr. poriadku, pričom mal pravdepodobne rozhodnúť 2 (dvomi uzneseniami).“

Sťažovateľ napokon v sťažnosti uviedol, že rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 2 To 348/09 z 10. decembra 2009 o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu mu bolo navyše doručené až potom, ako sa jeho doručenia domáhal využitím iných účinných prostriedkov nápravy. V prvom rade sťažovateľ podal 22. decembra 2009 predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 137/09, ktorá bola vybavená listom podpredsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 2073/2009 z 25. januára 2010 (sťažovateľovi bol doručený 28. januára 2010), ktorým konštatoval, že jeho sťažnosť je nedôvodná.

Medzičasom sťažovateľ podal okresnému súdu 5. januára 2010 aj sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, ktorú okresný súd vybavil listom sp. zn. 8 T 137/09 z 13. januára 2010 (sťažovateľovi bol doručený 14. januára 2010) v tom zmysle, že v trestnej veci sťažovateľa je nariadené hlavné pojednávanie na 18. január 2010 s tým, že tak uznesenie okresného súdu z 9. novembra 2009, ako aj s ním súvisiace uznesenie krajského súdu z 10. decembra 2009 boli už doručené sťažovateľovi a aj jeho právnomu zástupcovi, takže sťažovateľ bol súčasne poučený v zmysle § 55 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého ak súd urobí úkony trestného konania uvedené v sťažnosti na nečinnosť do pätnástich pracovných dní po jej obdržaní a informuje o tom sťažovateľa, hľadá sa na takúto sťažnosť na nečinnosť ako na vzatú späť, ak tento sťažovateľ v priebehu piatich pracovných dní od doručenia oznámenia nevyhlási, že na svojej sťažnosti na nečinnosť trvá. O tom ho treba poučiť.

Keďže sťažovateľ trval na vybavení svojej sťažnosti podanej podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, okresný súd postúpil spis na jej vybavenie krajskému súdu, ktorý uznesením sp. zn. 2 To 27/2010 z 28. januára 2010 sťažnosť sťažovateľa na nečinnosť zamietol s tým, že v postupe okresného súdu, ako ani v postupe krajského súdu v súvislosti s vybavovaním žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ako aj v súvislosti s rozhodovaním o ním podanom písomnom sľube neboli zistené priesťahy, pričom navyše krajský súd konštatoval, že sťažovateľ podal sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku proti postupu okresného súdu a krajského súdu v tejto veci až 5. januára 2010, t. j. potom, ako mu bolo doručené 28. decembra 2009 už aj rozhodnutie krajského súdu v tejto veci.

Sťažovateľ s rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 2 To 27/2010 z 28. januára 2010 vyjadruje v sťažnosti podanej ústavnému súdu nesúhlas, pričom v súvislosti s konštatovaním krajského súdu, že „... sťažovateľ podal sťažnosť pre nečinnosť až potom, ako bolo o jeho žiadosti právoplatne rozhodnuté“, sťažovateľ v sťažnosti uviedol: „*Tento údaj nemožno zrejme považovať za celkom relevantný, preto že ja som sťažnosť pre nečinnosť podal takmer 1 (jeden) mesiac predtým ako mi súd doručil – oznámil dňa: 28. 12. 09 jeho rozhodnutie a teda výsledok tohto.*“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

«*1. Konaním a postupom krajského súdu Banská Bystrica v sp. zn. 2 To 348/09 z 10. 12. 2009 a sp. zn. 2 To 27/2010 z 28. 01. 2010 v spojení s konaním okresného súdu Veľký Krtíš boli porušené základné práva obč. P. B. uvedené v článku: 17 čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy, v článku: 5 ods. 4 dohovoru, tým, že súdy nekonali a nerozhodli o väzbe urýchlene, bez uvedenia dostatočne významných právne relevantných dôvodov. Pritom tiež rozhodol okresný súd „iba“ jedným uznesením o ponechaní ma vo väzbe, a aj o žiadosti. V dôsledku čoho sa postup a spôsob namietaného konania javí ako nepreskúmateľný ale aj právne relevantne nepostačujúci zákonne a ústavne nesúladný.*

2. Krajskému súdu Banská Bystrica ukladá aby obnovil stav a obžalovaného P. B. z väzby prepustil na slobodu pretože väzba a jej ďalšie pokračovanie nemá relevantnú oporu v ústave ani v zákone.

3. Krajskému a okresnému súdu ukladá aby poskytol trovy právneho zastúpenia advokátom – právnym zástupcom zastúpeného obž. P. B. v zmysle rozhodnutia o tomto, ústavným súdom slovenskej republiky, za poskytnutie ústavnej ochrany.»

II.

Z listu okresného súdu sp. zn. Spr. 639/2010 zo 7. júla 2010, ako aj z príloh sťažnosti ústavný súd zistil takýto priebeh procesných i neprocesných úkonov okresného súdu a krajského súdu vykonaných v konaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 T 137/09 z 9. novembra 2009:

- 30. október 2009 – okresný súd nariadil verejné zasadnutie v trestnej veci sťažovateľa (obžaloba bola podaná 28. októbra 2009) na 9. november 2009,
- 4. november 2009 – V. S. a Z. S. (ďalej len „poškodení“) z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu ospravedlnili svoju neúčast' na verejnom zasadnutí 9. novembra 2009,
- 9. november 2009 – na verejnom zasadnutí okresný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa z 27. októbra 2009 o prepustenie z väzby a o jeho písomnom sľube o nahradenie väzby, a to tak, že uznesením rozhodol o ponechaní obvineného sťažovateľa vo väzbe, žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola zamietnutá a jeho sľub nebol prijatý, súčasne na tomto verejnom zasadnutí okresný súd nariadil hlavné pojednávanie na 7. december 2009 a sťažovateľ hneď do zápisnice o verejnom zasadnutí nahlásil svoju sťažnosť proti uzneseniu, ktorým sa nevyhovelo jeho žiadosti o prepustenie z väzby a jej nahradenie písomným sľubom,
- 18. november 2009 – okresný súd žiadal od obvodného lekára MUDr. M. I. správu, či zdravotný stav poškodených dovoľuje, resp. nedovoľuje im zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní,
- 24. november 2009 – sťažovateľovi bolo doručené uznesenie okresného súdu z 9. novembra 2009 a ošetrojúci lekár poškodených okresnému súdu oznámil, že zdravotný stav poškodených im nedovoľuje zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní,

- 25. november 2009 – sťažovateľ písomne odôvodnil svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 9. novembra 2009,
- 30. november 2009 – sťažovateľ doplnil písomné vyjadrenie k svojej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 9. novembra 2009,
- 1. december 2009 – okresný súd zrušil nariadené hlavné pojednávanie a nariadil ho na 18. január 2010,
- 3. december 2009 – okresný súd predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 9. novembra 2009,
- 10. december 2009 – krajský súd uznesením sp. zn. 2 To 348/09 sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol,
- 18. december 2009 – spis bol z krajského súdu vrátený okresnému súdu,
- 22. december 2009 – sťažovateľ adresoval predsedovi okresného súdu podanie označené „*ako sťažnosť podľa ustanovenia § 55 ods. 3 Tr. poriadku*“, ktoré bolo riešené v rámci Spr. 2073/09,
- 5. január 2010 – sťažovateľ podal zákonnej sudkyňi sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, v ktorej uviedol, že „*došlo k prieťahom v konaní, nakoľko od zahľadania jeho sťažnosti proti vyššie uvedenému rozhodnutiu okresného súdu, až do doručenia rozhodnutia krajského súdu obžalovanému uplynula neprimerane dlhá doba, konkrétne 48 dní*“ (citácia z rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 2 To 27/2010 z 28. januára 2010, pozn.),
- 7. január 2010 – z dôvodu nejasnosti, čoho sa sťažovateľ podaním z 22. decembra 2009 domáha, okresný súd žiadal o súhlas na výsluch obžalovaného sťažovateľa k tomuto podaniu na 18. január 2010 o 9.00 h v budove okresného súdu, keďže na tento deň bolo nariadené aj hlavné pojednávanie,
- 13. január 2010 – zákonná sudkyňa okresného súdu listom upovedomila sťažovateľa, že jeho sťažnosť z 5. januára 2010 je nedôvodná, pretože bola podaná až potom, ako bolo sťažovateľovi doručené rozhodnutie okresného súdu 9. novembra 2009, ako aj rozhodnutie krajského súdu z 10. decembra 2009, ktoré mu bolo doručené 28. decembra 2009, pričom sťažovateľ bol súčasne poučený, že podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku v prípade jeho nespokojnosti s vybavením sťažnosti sa môže domáhať jej vybavenia aj okresnému súdu nadriadeným súdom,

- 18. január 2010 – sťažovateľ trval na tom, aby jeho sťažnosť z 5. januára 2010 bola podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku predložená na rozhodnutie nadriadenému krajskému súdu, preto bolo hlavné pojednávanie konané v tento deň odročené na 22. február 2010 pre účely predvolania svedkov, súčasne 18. januára 2010 okresný súd opäť žiadal ošetrojúceho lekára poškodených o podanie správy o ich zdravotnom stave a napokon 18. januára 2010 okresný súd predložil spis krajskému súdu na rozhodnutia o sťažnosti sťažovateľa z 5. januára 2010 podľa § 55 ods. 4 Trestného poriadku,
- 25. január 2010 – predseda okresného súdu (v zastúpení podpredsedom okresného súdu) listom sp. zn. Spr. 2073/2009 vyhodnotil podanie sťažovateľa z 22. decembra 2009 ako nedôvodné, pričom týmto podaním sa sťažovateľ v zmysle jeho upresnenia pri výsluchu na hlavnom pojednávaní konanom 18. januára 2010 mal domáhať preskúmania rozhodnutia, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby, a tiež mal namietat' nedodržanie zákonných lehôt, pričom toto podanie sťažovateľa bolo okresným súdom vyhodnotené ako sťažnosť podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- 28. január 2010 – krajský súd uznesením sp. zn. 2 To 27/2010 sťažnosť obžalovaného sťažovateľa na nečinnosť z 5. januára 2010 zamietol,
- 9. február 2010 – spis bol z krajského súdu vrátený okresnému súdu,
- 10. február 2010 – okresný súd doručoval uznesenie krajského súdu z 28. januára 2010 účastníkom konania a ošetrojúci lekár poškodených okresnému súdu oznámil, že ich zdravotný stav im neumožňuje zúčastniť sa hlavného pojednávania,
- 22. február 2010 – hlavné pojednávanie bolo odročené na 8. marec 2010 na účely zistenia, či zdravotný stav poškodených je dlhodobo nepriaznivý, lebo v opačnom prípade bolo potrebné dať ich predviesť, pričom MUDr. M. K. bol súčasne požiadaný, aby vypracoval správu o zdravotnom stave poškodených,
- 5. marec 2010 – MUDr. K. predložil žiadanú správu, z ktorej vyplynulo, že zdravotný stav obidvoch poškodených je dlhodobo nepriaznivý, pričom táto skutočnosť je nemenná a nepriaznivý zdravotný stav nedovoľuje menovaným zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní,
- 8. marec 2010 – okresný súd na hlavnom pojednávaní rozhodol rozsudkom a obžalovaného sťažovateľa uznal vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. a) a b) Trestného zákona, zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b)

Trestného zákona a zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, sťažovateľ bol odsúdený podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h) a m), § 38 ods. 2 a 4 a § 41 ods. 1 Trestného zákona na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov nepodmienečne; podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol sťažovateľ na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia,

- 9. marec 2010 – Okresná prokuratúra Veľký Krtíš (ďalej len „okresná prokuratúra“) podala odvolanie proti rozsudku, čo sa týka výroku o treste,

- 19. marec 2010 – rozsudok okresného súdu bol napísaný a vyexpedovaný, pričom odsúdenému sťažovateľovi bol doručený 24. marca 2010,

- 31. marec 2010 – okresná prokuratúra žiadala o zapožičanie spisu pre účely odôvodnenia svojho odvolania,

- 22. apríl 2010 – spis bol spolu s odôvodnením odvolania vrátený z okresnej prokuratúry späť okresnému súdu,

- 23. apríl 2010 – spis bol predložený krajskému súdu na konanie o odvolaní okresnej prokuratúry,

- 13. máj 2010 – krajský súd na verejnom zasadnutí rozhodnutím sp. zn. 2 To 150/2010 rozsudok okresného súdu sp. zn. 8 T 137/2009 z 8. marca 2010 zrušil a rozhodol tak, že uznal obžalovaného sťažovateľa vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. h) Trestného zákona a zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a 2 písm. a) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona a odsúdil ho na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov a na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, súčasne krajský súd nariadil výkon trestu a odsúdený sťažovateľ nastúpil na výkon trestu odňatia slobody v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica,

- 25. máj 2010 – odsúdený sťažovateľ bol na výkon trestu premiestnený z Ústavu na výkon trestu Banská Bystrica do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu práva na urýchlene konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ústavy v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy

Podstata námietok sťažovateľa týkajúcich sa ním namietaného porušenia práva na urýchlené rozhodnutie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a podľa čl. 17 ods. 2 v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy je založená na jeho tvrdení, že okresný súd v spojení s krajským súdom v konaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 8 T 137/09 z 9. novembra 2009 o jeho neprepustení z väzby a neprijatí písomného sľubu ako náhrady za väzbu postupovali v rozpore s požiadavkou urýchleného konania vyjadrenou v označených článkoch dohovoru a ústavy, keďže o tejto jeho sťažnosti rozhodovali „až 48 dní“, t. j. od 9. novembra 2009, keď sťažovateľ na verejnom zasadnutí nahlásil sťažnosť do zápisnice, do 28. decembra 2009, keď sťažovateľovi bolo doručené rozhodnutie krajského súdu o jeho

sťažnosti. V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti uviedol: „... požiadavke neodkladnosti a urýchlenosti v zmysle článku: 17 ods. 2 ústavy a článku: 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Preto spravidla tejto požiadavke nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu 1 (jedného) mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne.“

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že v petite sťažnosti sťažovateľ síce nekonkretizuje, porušenie ktorého konkrétneho odseku ním označeného čl. 17 ústavy namieta, avšak z odôvodnenia sťažnosti, ako aj z jej významu možno usudzovať, že sťažovateľ namieta porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že už aj v minulosti (napr. I. ÚS 337/06) síce odkazoval v súvislosti s preskúmaním rýchlosti konania aj vo väzobných veciach na nutnosť využiť ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu aj iný účinný prostriedok nápravy, a to konkrétne sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, pričom využitie tohto prostriedku nápravy muselo sledovať svoj účel a nesmelo mať len formálny charakter, ako to bolo aj v prípade sťažovateľa, ktorý síce podal sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku pri vybavovaní a doručovaní mu rozhodnutia krajského súdu o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 9. novembra 2009, avšak túto sťažnosť podal až 5. januára 2010, t. j. v čase, keď mu už 28. decembra 2009 bolo doručené rozhodnutie o tejto jeho sťažnosti, takže tento prostriedok nápravy sťažovateľ nevyužil kvalifikovaným spôsobom, preto z tohto dôvodu by sťažnosť sťažovateľa mohla byť v tejto časti odmietnutá aj pre neprípustnosť podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (podobne ústavný súd v konaní sp. zn. I. ÚS 337/06 obdobný prípad konania o väzbe vyhodnotil tak, ako keby sťažovateľ tento účinný prostriedok vôbec nevyužil).

Avšak v prípade, ak by sa ústavný súd stotožnil s námietkou sťažovateľa, že sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku podal predsedovi okresného súdu už 22. decembra 2009 (a nie až 5. januára 2010), a teda že ju podal v čase, keď mu rozhodnutie krajského súdu o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 9. novembra 2009 ešte

nebolo doručené [čo by ústavný súd aj uznal, pretože sťažovateľ už v podaní z 22. decembra 2009, ktoré si ústavný súd vyžiadal, uviedol: „*Touto sťažnosťou namietam najmä aj konanie resp. aj nekonanie – nečinnosť (pravdepodobne) Krajského súdu Banská Bystrica vo vybavení – oznámení mi a doručení jeho rozhodnutia o mojej sťažnosti riadneho zákonného opravného prostriedku ktorý som podal zákonom predpísaným postupom proti uzneseniu sp. zn. 8 T 137/2009-125 Okresného súdu vo Veľkom Krtíši zo dňa 09. novembra 2009. ... Od uvedeného dňa: a to 09. 11. 2009 plynie už celkove takmer 41 dňová lehota, pričom mne doposiaľ nebolo sprístupnené – oznámené a doručené rozhodnutie odvolacieho krajského súdu...*“], a jednak pri zohľadnení citlivosti a účelu konania o väzbe, ktorého cieľom je iba dočasne a v nevyhnutnej zákonnej miere obmedziť osobnú slobodu obvineného, u ktorého platí prezumpcia nevinoty. Takéto konanie si preto vyžaduje mimoriadne citlivý a urýchlený prístup a podľa názoru ústavného súdu bolo by príliš formalistické a z časového hľadiska neefektívne vyžadovať aj pri tomto druhu konania vo väzobných veciach, aby sťažovateľ ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využil ešte aj sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, tak ako to je bežne vyžadované napr. v konaní vo veci samej (t. j. v konaní o vine a treste).

Vzhľadom na uvedené teda ústavný súd riadne preskúmal aj postup, resp. rýchlosť konania okresného súdu, ako aj krajského súdu v súvislosti s vybavovaním a rozhodovaním o sťažnosti sťažovateľa podanej 9. novembra 2009 proti uzneseniu okresného súdu z tohto istého dňa, ktorým nebolo vyhovievané jeho žiadosti o jeho prepustenie z väzby a nebol prijatý ani jeho písomný sľub ako náhrada za väzbu.

Z uvedeného prehľadu procesných a neprocesných úkonov vyplýva, že sťažovateľ nahlásil do zápisnice z verejného zasadnutia konaného okresným súdom 9. novembra 2009 sťažnosť proti uzneseniu o jeho neprepustení z väzby, okresný súd potom, ako urobil vo veci nevyhnutné úkony súvisiace so zisťovaním zdravotného stavu poškodených v súvislosti s ich účasťou na už v tom čase nariadenom hlavnom pojednávaní, ktoré napokon z dôvodu sťažovateľom podanej sťažnosti 1. decembra 2009 aj zrušil, predložil spis krajskému súdu na konanie o tejto sťažnosti sťažovateľa po 24 dňoch, a to 3. decembra 2009, pričom po vrátení mu spisu 18. decembra 2009 po rozhodnutí krajského súdu okresný súd doručil toto

rozhodnutie sťažovateľovi po desiatich dňoch, a to 28. decembra 2009. Z uvedeného teda vyplýva, že okresný súd konal o sťažnosti sťažovateľa z 9. novembra 2009 celkovo 34 dní. Uvedená lehota je lehotou, ktorá na jednom stupni síce aritmeticky presahuje jeden mesiac (o 3 dni), avšak s prihliadnutím na skutočnosť, že v tomto období nebol okresný súd absolútne pasívny, ale pred rozhodnutím o sťažnosti sťažovateľa musel vykonávať aj iné nevyhnutné procesné úkony súvisiace so zabezpečením ďalšieho priebehu konania, pričom určitý čas si v rámci toho vyžiadalo aj samotné písomné vyhotovenie sťažnosťou sťažovateľa napadnutého uznesenia, ústavný súd túto lehotu nevyhodnotil ako takú, dôsledkom ktorej by bolo sťažovateľom namietané porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Pokiaľ ide o posúdenie postupu krajského súdu v predmetnej veci, tak na tomto stupni bola vec sťažovateľa celkovo 15 dní, a to od 3. decembra 2009 (predloženie spisu krajskému súdu) do 18. decembra 2009 (vrátenie spisu z krajského súdu späť okresnému súdu). Ani uvedenú lehotu ústavný súd nepovažuje za spôsobilú vyvolať porušenie sťažovateľom namietaného porušenia čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Okrem toho ústavný súd podotýka, že dĺžka rozhodovania vo väzobných veciach nemá a nemôže mať vplyv na sťažovateľom spochybňovanú zákonnosť a dôvodnosť väzby, čo sťažovateľ dáva ad absurdum do príčinnej súvislosti.

Zjavne neopodstatneným návrhom je návrh, ktorým sa namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

Uvedené konštatovania boli základom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 4 dohovoru už po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú odmietol (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na skutočnosť, že právo na urýchlené rozhodovanie vo väzobných veciach je chránené ustanovením čl. 5 ods. 4 dohovoru a ustanovením čl. 17 ods. 2 ústavy, nebolo možné vyhovieť namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože toto ustanovenie sa vzťahuje spravidla na konanie vo veci samej (konanie o vine a treste), a teda ústavný súd aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 239/04).

2. K namietanému porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy

K porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že okresný súd 9. novembra 2009 rozhodol o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj o jeho písomnom sľube ako náhrade za väzbu iba jedným spoločným uznesením, pričom sťažovateľ sa domnieva, že okresný súd mal o týchto nárokoch rozhodnúť dvoma samostatnými uzneseniami.

Podľa § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku účinného v čase rozhodovania okresného súdu sa rozhodnutím o väzbe rozumie aj rozhodnutie o prepustení z väzby a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby, pričom za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby.

Z citovaného ustanovenia Trestného poriadku vyplýva, že charakter žiadosti o prepustenie z väzby má aj žiadosť o nahradenie väzby zárukou, sľubom alebo dohľadom, takže žiadna zákonná prekážka nebráni tomu, aby všeobecný súd tieto žiadosti, ktoré napokon spolu aj vecne súvisia, posúdil spoločne a aby o nich rozhodol aj jedným spoločným rozhodnutím. Trestný poriadok totiž explicitne všeobecnému súdu neukladá povinnosť rozhodovať o týchto žiadostiach samostatnými rozhodnutiami, a keďže okresný

súd rozhodoval v súlade s procesným poriadkom, nemohol ani porušiť základné právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o prepustení sťažovateľa na slobodu, ako aj rozhodnutie o priznaní mu úhrady trov právneho zastúpenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti nezaoberal.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa ako celku bolo tiež bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2010